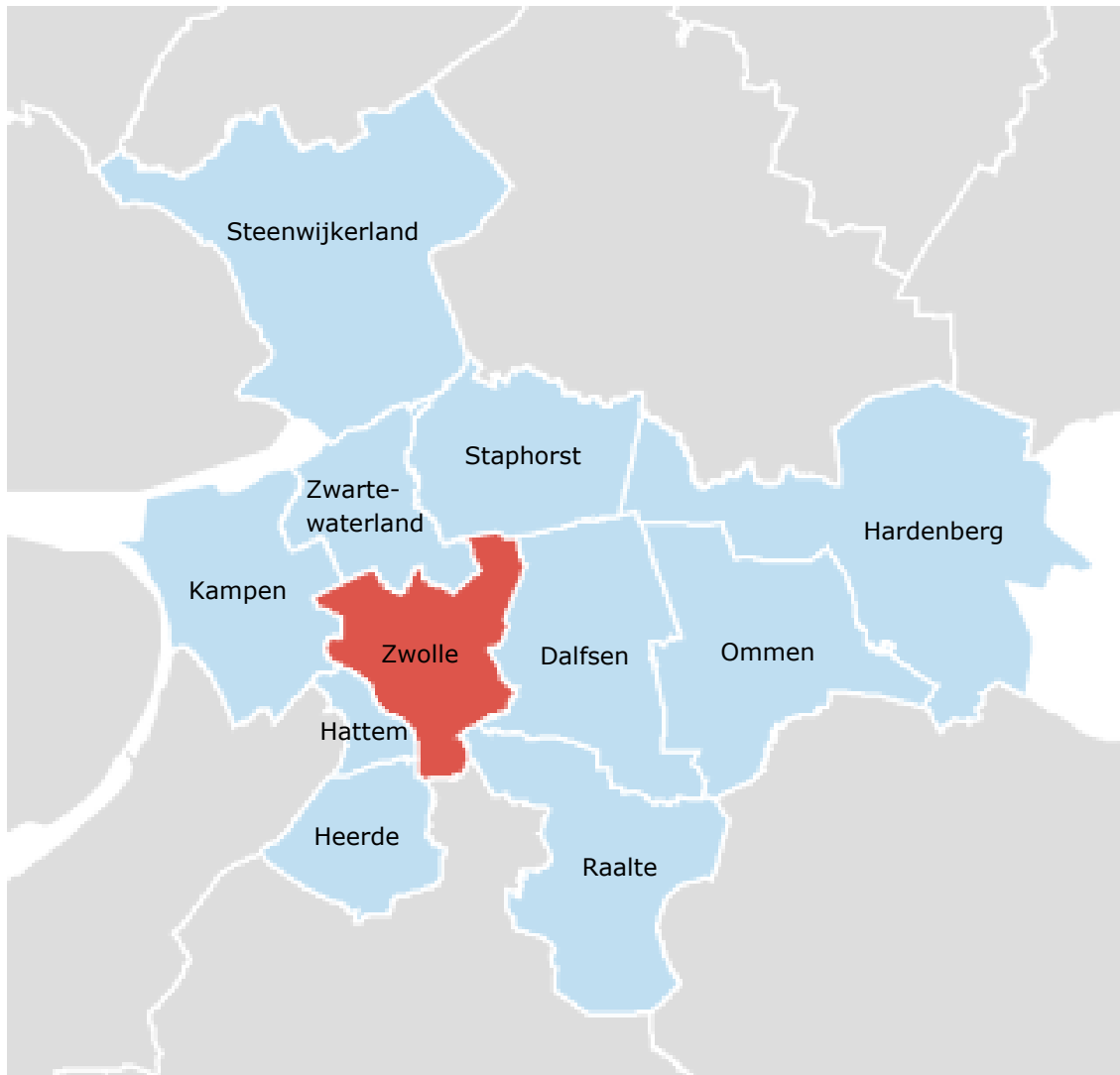

Regioanalyse en Programma VSV RMC regio IJssel Vecht

Stuurgroep VSV, RMC regio IJssel Vecht

Status : definitief

Datum : 9 september 2016

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	3
1.1	<i>Kaders vervolgaanpak VSV 2017-2021</i>	3
1.2	<i>Het proces in RMC regio IJssel Vecht.....</i>	4
1.3	<i>Leeswijzer</i>	4
2.	REGIO ANALYSE	4
2.1	<i>Analyse huidige samenwerking en maatregelen.....</i>	4
2.2	<i>De regio in cijfers</i>	7
2.3	<i>Conclusies regioanalyse</i>	9
3.	PROGRAMMA VSV 2016-2021.....	11
3.1	<i>Regionale afspraken aansturing en uitvoering programma</i>	11
3.2	<i>Programma VSV</i>	12
3.3	<i>Doelen per maatregel</i>	14
3.4	<i>Financiën</i>	16
	BIJLAGE 1: SAMENSTELLING STUURGROEP VSV EN REGIEGROEP VSV	17
	BIJLAGE 2: BEGRIPPEN EN DEFINITIES	18
	BIJLAGE 3: SAMENWERKINGSOVEREENKOMST PROGRAMMA VSV	20
	BIJLAGE 4: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN RMC – WERK EN INKOMEN	20

1. Inleiding

Met het landelijke programma *Aanval op de schooluitval* is het voortijdig schoolverlaten stevig teruggedrongen. In 2002 verlieten nog 71.000 jongeren voortijdig het onderwijs. Dankzij de voortdurende inzet van docenten, RMC-coördinatoren, leerplichtambtenaren, loopbaanbegeleiders, verzuimcoördinatoren, wethouders en andere betrokkenen binnen onderwijsinstellingen en gemeenten staat de teller nu op 24.451 vsv'ers (voorlopige cijfers 2014-2015). Dat betekent dat de landelijke doelstelling van maximaal 25.000 nieuwe vsv'ers in 2016 is behaald. De afgelopen 9 jaar heeft het ministerie VSV convenanten afgesloten met de gemeenten en onderwijsinstellingen in een RMC regio. Met de convenanten zijn per regio maatregelen afgesproken om VSV terug te dringen. Deze aanpak is succesvol gebleken en wordt nu in gewijzigde vorm doorgezet.

1.1 Kaders vervolgaanpak VSV 2017-2021

Minister Bussemaker schrijft in haar kamerbrief van 15 februari 2016 hoe ze de vervolgaanpak VSV 2016-2021 wil vormgeven. De richtlijnen van de minister vormen het uitgangspunt van het voortzetten van de regionale vsv-aanpak. De belangrijkste kaders uit de kamerbrief op een rij:

- Momenteel zijn er landelijk 24.451 vsv'ers (voorlopige cijfers 2014-2015). Voor de komende jaren stelt de minister een nieuw doel: in 2021 mogen er maximaal 20.000 nieuwe vsv'ers per jaar zijn.
- Onderwijs en gemeenten wordt gevraagd hun succesvolle samenwerking op basis van een gezamenlijk regionaal vierjarig VSV programma voort te zetten. Partijen worden aangemoedigd om met behulp van een regionale analyse het beleid voor de komende jaren vorm te geven en subsidie aan te vragen bij het Ministerie van OCW.
- Het regiobudget wordt opgesplitst in een deel dat via de RMC-contactgemeente naar de regio komt en een deel dat via de contactschool naar de regio komt. Beide partijen zijn samen verantwoordelijk voor de besteding hiervan.
- Uitgangspunt is dat de maatregelen ten gunste komen van de regio, niet van een individuele school, instelling of gemeente. Het ministerie gaat er vanuit dat een aantal maatregelen inmiddels geborgd zijn in de reguliere werkwijze. In het programma kunnen daarom voortaan geen maatregelen opgenomen worden om het primaire proces bij de instellingen te verbeteren. Wel is toegestaan om een nieuwe werkwijze te ontwikkelen. De regio's zijn verder vrij in het bepalen van de maatregelen. De minister stelt echter wel als voorwaarde dat iedere regio minstens één plusvoorziening in stand houdt.
- De minister wil meer kansen bieden voor jongeren in een kwetsbare positie. Daarmee legt ze de focus op een aantal "nieuwe" doelgroepen, die in het traditionele vsv-beleid minder aandacht kregen. Het gaat om:
 - jongeren die de overstap maken van vmbo-bbl en vmbo-lwt naar de entreeopleiding of mbo niveau 2;
 - jongeren die zijn uitgestroomd uit praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) en naar dagbesteding of arbeidsmarkt gaan;
 - jongeren die al eerder uitvielen (de zogenaamde 'oude vsv'ers').
- De komende jaren moeten er voor deze doelgroepen meer inspanningen worden gepleegd om uitval te voorkomen (a) en om jongeren naar werk (b) of terug naar school (c) te leiden.
- Een van de manieren om dit te bereiken, is dat de minister de wettelijke taakstelling van RMC gaat uitbreiden. Dat gebeurt onder andere op de volgende manieren:
 - RMC moet afspraken maken met de arbeidsmarktregio over samenwerking met de Diensten Werk en Inkomen, met als doel het verbeteren van de toeleiding van jongeren naar werk.
 - RMC krijgt de verantwoordelijkheid voor het monitoren van 16- en 17- jarigen die het pro of vso verlaten met uitstroomprofiel arbeidsmarkt of dagbesteding.

- Ook wordt de positie van RMC als “spin in het web” geformaliseerd. Zo wordt de RMC-contactgemeente verantwoordelijk voor de totstandkoming van het regionaal programma en het initiëren van een aantal (bestuurlijke) overleggen.

In dit document is beschreven hoe in de regio IJssel Vecht invulling is gegeven aan de regioanalyse, het Programma VSV 2017-2021 en de wijze waarop de samenwerking komende jaren wordt vormgegeven.

1.2 Het proces in RMC regio IJssel Vecht

In de eerste helft van 2016 is een kwantitatieve en kwalitatieve regioanalyse uitgevoerd van de lopende samenwerking en VSV aanpak in de regio IJssel Vecht. Op basis van deze regioanalyse, gecombineerd met gegevens van DUO over VSV en jongeren in een kwetsbare positie, zijn in de periode maart tot en met juni 2016 in totaal 5 werksessies georganiseerd waarin de gemeenten en onderwijsinstellingen gezamenlijk een Programma VSV hebben opgesteld. Het resultaat van de werksessies is een door alle partijen gedragen analyse en programma. De uitkomsten van de werksessies vormen de input voor de regioanalyse en het Programma VSV wat aangeboden is aan de Stuurgroep VSV.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de regioanalyse beschreven. Op basis van een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de huidige VSV aanpak is het programma VSV 2017-2021 opgesteld. De maatregelen, doelen en bekostiging van het programma VSV zijn beschreven in hoofdstuk 3.

2. Regio analyse

In dit hoofdstuk is de uitkomst van de regioanalyse beschreven. Het gaat met name om de interpretatie van de verzamelde gegevens en de conclusies die hieraan verbonden kunnen worden voor de toekomstige aanpak. De volgende gegevens zijn verzameld en hebben als input gediend voor de werksessies:

- RMC Factsheet convenantjaar 2014-2015, voorlopige cijfers regio IJssel Vecht (010), maart 2016;
- RMC Factsheet, schooljaar 2015-2016, Jongeren in een kwetsbare positie, voorlopige cijfers versie 1, regio IJssel Vecht (010), maart 2016;
- Een uittreksel van het onderzoek naar de redenen en achtergronden van voortijdig schoolverlaten, uitgevoerd door CMO Groningen in opdracht van RMC regio IJssel Vecht [2012];
- Een analyse van de huidige VSV maatregelen/projecten, onder andere uit het lopende convenant, uitgevoerd door de samenwerkende partijen zelf;
- Een kwalitatieve analyse van de samenwerking in de regio, op basis van een standaard vragenlijst welke ingevuld is door de contactpersonen van de betrokken gemeenten en onderwijsinstellingen.

2.1 Analyse huidige samenwerking en maatregelen

Huidige samenwerking

Afgelopen jaren is er veel winst behaald in de samenwerking rondom jongeren in een kwetsbare positie en voortijdig schoolverlaten. De RMC regio kent een stevig meerjarig RMC beleid en het verbinden van de VSV aanpak met de arbeidsmarktregio heeft vorm gekregen in bestuurlijke afspraken en samenwerking met het regionaal werkbedrijf. Zowel gemeenten als onderwijs geven aan dat de samenwerking prettig is, de afgelopen

jaren sterk verbeterd is en dat veelal goede en werkbare afspraken gemaakt zijn. Een goede basis om op door te ontwikkelen.

Uiteraard zijn er ook verbeterpunten voor de samenwerking met betrekking tot voortijdig schoolverlaten. De volgende verbeterpunten voor de komende jaren zijn genoemd:

- Snelle, goede en brede samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, regionaal werkbedrijf en zorg is essentieel voor ondersteuning van de jongeren in een kwetsbare positie. Deze samenwerking mag verder vormgegeven worden;
- Afspraken over verzuim, VSV en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt zijn op papier helder, maar worden in de praktijk wisselend uitgevoerd;
- De wens is uitgesproken om nog integraler te gaan denken vanuit het perspectief van de jongere, zodat in complexe situaties echte oplossingen geboden kunnen worden;
- De samenwerking in stuurgroep en regiegroep VSV is goed, maar de rolverdeling is een aandachtspunt voor de inrichting van het programma VSV.

Daarnaast is aan alle betrokkenen gevraagd wat volgens hen aandachtspunten voor de aanpak in de komende periode zijn:

- VSV is relatief laag in de regio IJssel Vecht, preventie wordt hiermee steeds belangrijker;
- De regelgeving in het MBO is aangepast zodat MBO niveau 2 deelnemers niet meer kunnen afstromen naar MBO niveau 1. Deze jongeren, zeker als zij nog kwalificatieplichtig zijn, dienen goed ondersteund te worden;
- Gezamenlijk dienen de switchers, niet-gemotiveerden en oud-VSV-ers gemonitord te worden. Zij zijn in beeld van de samenwerkende partijen maar blijven niet in beeld bij één van de partijen;
- Het borgen van alle overgangen tussen partijen is belangrijk:
 - VO-MBO (Intergrid)
 - MBO-MBO (samenwerking MBO's versterken)
 - PRO/VSO/Entree -> MBO
 - PRO/VSO/Entree/MBO -> arbeid, dagbesteding en zorg

Maatregelen en projecten

Door een evaluatie van de lopende projecten op het gebied van VSV en jongeren in een kwetsbare positie is bekeken op welke wijze de projecten bijgestuurd, afgerond of doorgezet zouden moeten worden vanuit de nieuwe aanpak VSV. In onderstaande tabel zijn de lopende projecten weergegeven, met daarbij een beknopte evaluatie.

Project	Doel/doelgroep	Bereik/succes	Budget	Status
LOB	Verbeteren opleidings- en beroepsbeeld in VO, met als gevolg minder switchgedrag. Stevige impuls in VO om LOB te ontwikkelen en implementeren. Doelgroep: VMBO IIn	Meelopen in MBO: 1500IIn Meelopen in bedrijf: 50IIn Loopbaangesprekken VO: 110 mentoren x 20 IIn = 2200 IIn	177.000	Grotendeels geborgd in regulier werk, soms nog ondersteuning nodig. Verder uitwerken.
Doorstro om VO-MBO	Aankomst IIn van VO op vervolgopleiding MBO garanderen door tijdig aanmelden, monitoren en begeleiden. Doelgroep: VO IIn naar MBO	Jaarlijks volgen van 3500 IIn. Percentage ingeschreven en aangekomen IIn is gestegen naar 98%	29.500	Niet geborgd. Snijvlak tussen instellingen. Uitbreiden naar andere overgangen.
Toekomst traject	Reductie van VSV bij het MBO, begeleiden VSV-ers naar andere opleiding en/of werk, door een samenwerking tussen RMC, MBO, gemeenten	Monitoren 18.000 MBO leerlingen.	236.000	Grotendeels geborgd, onderdelen versterken in nieuwe aanpak

	en arbeidspartners. Doelgroep: Entree, MBO 2-4			
Verzuim- agenda 18+	Vormgeven preventie schooluitval in het MBO door strikte verzuimaanpak in samenwerking tussen MBO en RMC	Toename bewustwording in MBO verzuim en vroegsignalering, verbeterde melding, versterkte betrokkenheid arbeidspartners bij uitstroom	82.000	Grotendeels. Aandacht mag nog uitgaan naar aanpak ziekteverzuim als communicerend vat met verzuim.
Reductie zorgwekkend ziekteverzuim	Advies geven over aanpak ziekteverzuim en integratie beleid MBO-RMC op verzuim 18+ en ziekteverzuim. Doelgroep: Entree, MBO 2-4	Toegenomen aandacht en beter aansluitende procedures MBO-RMC	8.000	Blijvende en beleidsmatige aandacht nodig
Mentoring@work	Verminderen VSV door beter matchen en begeleiden op de BPV plek. Doelgroep: Entree-MBO 2-4	4 MBO's nemen deel, in 2016 werken minimaal 5 jongeren op een BPV via principes project en hebben 15 leerbedrijven aangegeven in 2017 deel te nemen.	71.250	Pas goed gestart afgelopen schooljaar. Effect nog niet goed meetbaar, wel positief ontvangen.
Plusvoorziening	Verminderen VSV door ondersteuning jongeren met complexe problematiek (overbelaste jongeren) in samenwerking tussen school/gemeente/zorg met als doel het behalen van een diploma. Doelgroep: bovenbouw VO, Entree, MBO 2-4	Regio Zwolle: Landstede/Deltion, 100 Iln Regio Hardenberg: Alfa college/SWV NO-Overijssel: 60 Iln Plusvoorziening staat open voor alle VO en MBO Iln van de regio	240.000	Niet geborgd, extra investering blijft nodig bij intensieve ondersteuning.
VSV jongerenteam	Preventie VSV door bespreekbaar maken verzuim en uitval met inzet van ervaringsdeskundige jongeren. Doelgroep: Entree en MBO 2	10 klassen, totaal 200 Iln bezocht, VSV/verzuim bespreekbaar gemaakt en gemonitord op uitval	71.250	Pas goed gestart afgelopen schooljaar. Effect nog niet goed meetbaar, wel positief ontvangen.
Schakel/makel Pool O-A	Doel: realiseren sluitende aanpak jongeren in kwetsbare positie in overgang onderwijs-arbeid/dagbesteding. Schakelen en makelen bij uitstroom PRO/VSO/Entree. Gerealiseerd in samenwerking RMC-RWB	Alle Iln die uitstromen uit PRO/VSO/Entree uit RMC regio IJssel Vecht en arbeidsmarktregio Zwolle	Jeugdwerkloosheid budget	Pas gestart, behoeft versterking om deze nieuwe functie goed vorm te geven.

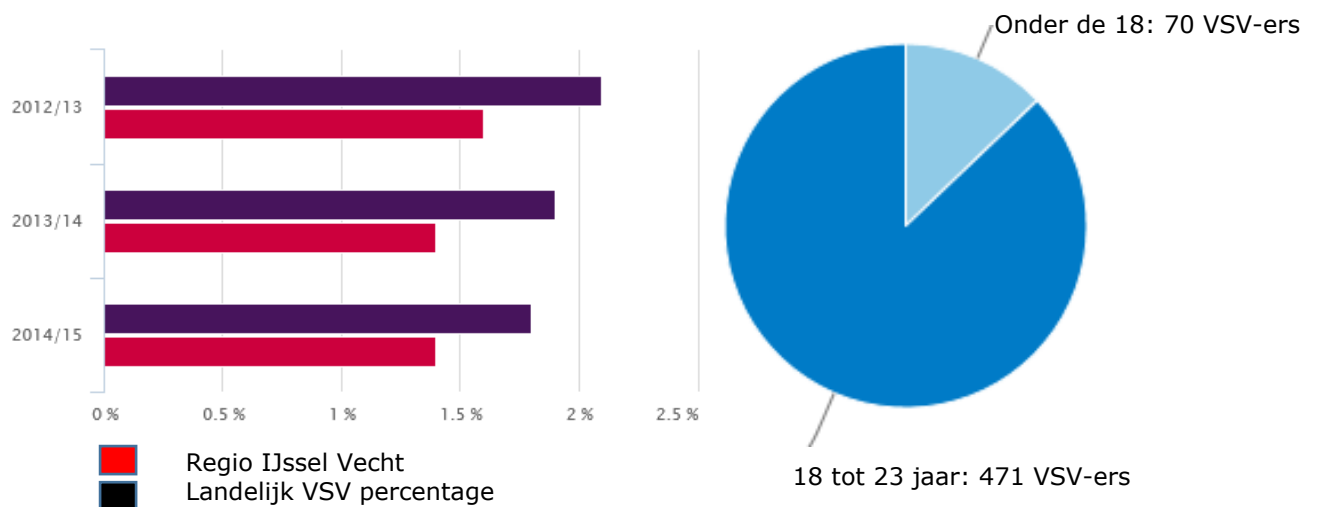
2.2 De regio in cijfers

Algemeen

De RMC regio IJssel Vecht bestaat uit 11 gemeenten en heeft 428.630 inwoners, waarvan 72.341 leerplichtigen en 24.628 boven-leerplichtigen.

Voortijdig schoolverlaten: nieuwe VSV-ers

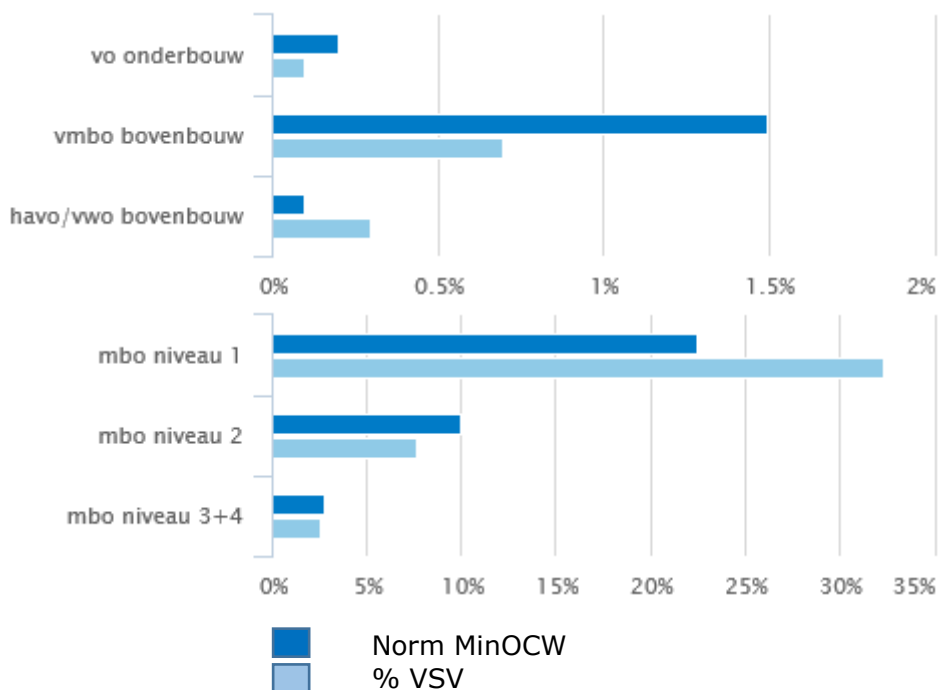
De RMC regio IJssel Vecht scoort al jaren goed ten opzichte van het landelijke gemiddelde cijfer over voortijdig schoolverlaten (zie onderstaande grafiek). De landelijke trend is een jaarlijkse daling van het aantal VSV-ers. Opvallend is echter dat in de regio IJssel Vecht in de voorlopige cijfers over schooljaar 2014-2015 geen daling is gerealiseerd, tegenover een lichte landelijke daling.

De VSV problematiek komt het meest voor bij 18-19-20 jarigen, hier zal de aanpak zich met name op moeten richten. In onderstaande tabel is het aantal en percentage VSV-ers voor het VO en MBO weergegeven. Uitgaande van het absolute aantal VSV-ers heeft het MBO de meeste uitval: 457 totaal, waarbij niet alleen MBO 1 en 2 aandacht nodig heeft (traditioneel in de VSV aanpak), maar ook de niveau's 3 en 4. Ondanks het grote aantal deelnemers, wat maatregelen instellen lastiger kan maken, is absoluut gezien winst te behalen. Uit nadere analyse blijkt dat met name bij BBL 3 en 4 (44 VSV-ers) boven het landelijke gemiddelde én de streefnorm gescoord wordt in de regio. Daarnaast is opvallend MBO niveau 1: er is een hoog percentage uitvallers (32,3%), ver boven de norm en na meerdere jaren VSV aanpak is geen reductie gerealiseerd. Daarnaast zijn dit jongeren in een kwetsbare positie, zeker voor de aansluiting op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om concrete maatregelen. De uitval op MBO niveau 2 behoeft daarnaast aandacht: het betreft een fors aantal (170), wel binnen de norm en net onder het landelijk gemiddelde, maar deze VSV-ers zijn niet toelaatbaar op niveau 1. Ook zij zijn te kwalificeren als jongeren in een kwetsbare positie.

Analyse van MBO instellingen biedt het volgende beeld: Deltion heeft 225 VSV-ers (41,6% van de totale uitval in de regio) en Landstede heeft 126 VSV-ers (23,3% van de totale uitval). Samen nemen zij 64,9% van de VSV-ers voor hun rekening.

	deelnemers	vsv'ers	% vsv	norm
Totaal	38.351	541	1,4%	
Totaal VO	26.436	84	0,3%	
<i>VO onderbouw</i>	13.940	17	0,1%	0,2%
<i>VMBO bovenbouw</i>	6.409	48	0,7%	1,5%
<i>HAVO/VWO bovenbouw</i>	6.087	19	0,3%	0,1%
Totaal MBO	11.915	457	3,8%	
<i>MBO niveau 1</i>	161	52	32,3%	22,5%
<i>MBO niveau 2</i>	2.232	170	7,6%	10%
<i>MBO niveau 3 + 4</i>	9.522	235	2,5%	2,75%

Analyse van het VO geeft een ander beeld. Het gaat weliswaar om minder grote absolute aantallen (84 VSV-ers), maar de problematiek kan ernstig zijn mede vanwege de lagere leeftijden. Absoluut is het meeste winst te behalen in de VMBO bovenbouw (48 VSV-ers), wat wel binnen de norm is. Daarnaast is aandacht nodig voor de bovenbouw HAVO/VWO (18 uitvallers) waar ver boven de norm is gescoord en ook afgelopen jaren relatief hoog is gescoord. Relativerend is dat deze score net onder het landelijk gemiddelde is, maar er is blijvende aandacht nodig. Nadere analyse van de VO scholen levert geen hoog- en of laagscorders op. De problematiek is gelijk verdeeld over alle VO scholen.

Naast de nieuwe VSV-ers, uitvallers in het lopende schooljaar, zijn er ook jongeren die zonder startkwalificatie uitgevallen zijn in voorgaande schooljaren die niet op school zitten: de oud-VSV-ers. Het ministerie van OCW heeft benadrukt dat de aanpak van de oud-VSV-ers onderdeel zou moeten zijn van de totale VSV aanpak. Zij bevinden zich per definitie in een kwetsbare positie. Het RMC kan bestanden van DUO (in- en uitschrijvingen) en SUWI (gegevens over werk en inkomen) koppelen waardoor een beeld ontstaat van alle jongeren zonder startkwalificatie met en zonder inkomen wat

voldoende is om zich zelfstandig te redden. In de regio IJssel Vecht zijn er 281 oud-VSV-ers die onvoldoende inkomen genereren om zelfredzaam te kunnen zijn (prioriteit 1 en 2 van SUWI). Van deze jongeren is meestal onduidelijk wat hun positie is. Sommige van hen hebben geen acute ondersteuning nodig, bijvoorbeeld als zij getrouwd zijn en de partner heeft voldoende inkomen. Bij anderen is sprake van multi-problematiek: zij hebben veelal ondersteuning nodig om maatschappelijk verder te komen.

Jongeren in een kwetsbare positie

Naast de traditionele doelgroep van de VSV aanpak, uitgevallen jongeren zonder startkwalificatie, richt de aanpak in de regio zich nu ook op jongeren die geen startkwalificatie kunnen halen. Het doel is hen een zo goed mogelijk perspectief te bieden op duurzame arbeidsinzetbaarheid en maatschappelijke participatie. In het programma kunnen maatregelen ook op deze jongeren zijn gericht, in samenwerking met arbeidsmarkt- en zorgpartners. Op basis van de gegevens van door- en uitstroom van schoolverlaters vanuit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs (VSO), VMBO-BBL en MBO niveau 1 is gekeken naar de benodigde extra inzet op jongeren in een kwetsbare positie, anders dan de uitval uit regulier onderwijs zoals in de vorige paragraaf beschreven. Jaarlijks stromen er in IJssel Vecht ongeveer 250 jongeren in een kwetsbare positie uit het onderwijs. Daarnaast stromen er 88 jongeren door in MBO niveau 1 en 717 in MBO niveau 2. Een deel van de doorstromers kan een 'reguliere' nieuwe VSV-er worden in het lopende schooljaar, en is wat betreft achtergrond tevens afkomstig uit het praktijkonderwijs, VSO of MBO niveau 1. Dit benadrukt de noodzaak van goede maatregelen gericht op de uitval uit MBO niveau 1 en 2.

ONDERWIJS IN 2014-2015	AANTAL DEELNEMERS IN 2014-2015	TOTALE DOOR- EN UITSTROOM 2015-2016	KWETSBAAR DOOR- EN UITSTROOM 2015-2016					TOTAAL KWETSBAAR POSITIE	%
			MBO1	MBO2	UITSTROOM				
mbo1	187	187	28	70	79	177	95%		
pro	775	156	16	43	85	144	92%		
vmbo-bbl	2043	802	23	539	25	587	73%		
vso-arbeidsmarkt	200	56	7	7	35	49	88%		
vso-vervolgond.	726	229	14	58	26	98	43%		
Totaal	3931	1430	88	717	250	1055	74%		

Door- en uitstroom van 2014-2015 naar 2015-2016 tot 23 jaar jongeren in een kwetsbare positie

2.3 Conclusies regioanalyse

In de regioanalyse is de samenwerking in de RMC regio IJssel Vecht geanalyseerd met als doel het opstellen van een nieuw VSV programma voor de komende 4 jaar. De VSV samenwerking in de regio loopt al jaren goed en is met name vormgegeven in de stuurgroep VSV en regiegroep VSV, waarin alle betrokken organisaties samenwerken. De samenstelling, rol en positie van beide in het nieuwe programma moet helder worden vastgelegd en aangepast naar de nieuwe kaders vanuit MinOCW.

Een analyse van de lopende projecten op VSV en jongeren in een kwetsbare positie geeft aanleiding om in het nieuwe programma aandacht te hebben voor:

- Inzetten op alle transitie onderwijs-onderwijs en onderwijs-arbeidsmarkt, inclusief aandacht voor studenten en BPV plek/leerwerkbanen en aandacht voor de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie die jaarlijks uitstromen uit school (250 jongeren) en oud-VSV-ers (281 jongeren);
- Preventie om uitval te voorkomen, aangezien het VSV percentage al jaren relatief laag is, waaronder verzuimaanpak in de volle breedte, inclusief ziekteverzuim.
- Aanscherpen van LOB om goede implementatie en ontwikkeling te borgen;
- Behouden plusvoorziening voor overbelaste jongeren.

De kwantitatieve analyse geeft daarnaast de volgende conclusies met betrekking tot het nieuwe programma:

- Maatregelen moeten zich met name richten op de transitie tussen instellingen en op slagen in het MBO, aangezien de uitval daar met name plaatsvindt. Het gaat echter in MBO 1 en 2 vaak om jongeren in een kwetsbare positie die doorstromen binnen het onderwijs (afkomstig uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, VMBO-BBL of met extra ondersteuning in het VO). Er stromen 88 jongeren in een kwetsbare positie door naar MBO 1 en 717 naar MBO 2. De uiteindelijke uitval uit MBO 1 is 52 en uit MBO 2 is 170, mede vanuit de groep jongeren in een kwetsbare positie. Wanneer zij dreigen uit te vallen, dan is snel en adequaat ondersteunen naar onderwijs en/of werk noodzakelijk.
- De absolute aantallen in MBO 3-4 zijn echter groot: 235 uitvallers. Hier is winst te behalen. Met name BBL 3-4 kent daarbij een relatief grote uitval.
- De meeste MBO studenten uit de regio gaan naar Deltion en Landstede. Zij hebben dan ook samen 65% van de uitval van de regio. Maatregelen zullen in ieder geval binnen deze instellingen impact moeten hebben.
- In het VO gaat het om minder grote aantallen VSV-ers (88). Uitval vindt echter soms pas plaats in het MBO (zie eerste bullit). Binnen het VO is winst te behalen in de VMBO bovenbouw (48 VSV-ers). Daarnaast is blijvende aandacht nodig voor de bovenbouw HAVO/VWO waar al jaren relatief hoog gescoord wordt (18 VSV-ers).

3. Programma VSV 2016-2021

In dit hoofdstuk is beschreven op welke wijze de gemeenten en onderwijsinstellingen in de regio IJssel Vecht invulling willen gaan geven aan de gezamenlijke VSV aanpak binnen het Programma VSV 2017-2021 en het ondersteunen van jongeren in een kwetsbare positie. Het doel is een verdere reductie van voortijdig schoolverlaten en verbeterde ondersteuning van jongeren, door concrete maatregelen gericht op jongeren en maatregelen gericht op een verbeterde samenwerking in de regio.

3.1 Regionale afspraken aansturing en uitvoering programma

De contactschool Deltion en contactgemeente Zwolle zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het vormgeven van de regionale aanpak VSV. Zij ontvangen beide een regionaal budget wat in afstemming met de regio ingezet wordt. De beschikbare budgetten per kalenderjaar zijn:

Beschikbare budget programma VSV IJssel Vecht	2017 & 2018	2019 & 2020
Contactgemeente Zwolle	€ 632.898	€ 594.197
Contactschool Deltion	€ 274.342	€ 274.342
Totale budget per kalenderjaar	€ 907.240	€ 868.539
Totale budget over looptijd van 4 jaar	€ 3.551.558	

Beide budgetten zijn in de VSV aanpak samengevoegd om een effectieve en efficiënte inzet van middelen te garanderen. De regioanalyse, het programma VSV, de samenwerkingsovereenkomst en de bijbehorende subsidieaanvraag zijn na afstemming in de regio bestuurlijk vastgesteld en ondertekend.

De samenwerking tussen onderwijs en gemeenten is praktisch vormgegeven in de Stuurgroep VSV en Regiegroep VSV, waarin alle partijen (en projecten) vertegenwoordigd zijn. Er is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met een aantal spelregels om de regionale samenwerking goed te laten verlopen. Onderstaand zijn enkele belangrijke spelregels weergegeven, in de bijlage is de samenwerkingsovereenkomst opgenomen:

- Het programma VSV inclusief begroting is bestuurlijk vastgesteld met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst. De onderwijsinstellingen hebben de contactschool gemachtigd om namens hen te tekenen. De contactgemeente heeft namens de regiogemeenten getekend. Bestuurlijke terugkoppeling gedurende het programma verloopt via de gremia die daarvoor in de regio aanwezig zijn.
- De regiobudgetten van contactschool en contactgemeente worden gezamenlijk besteed in één programma VSV;
- De praktische samenwerking is vormgegeven in een stuurgroep en regiegroep. De stuurgroep treedt op als opdrachtgever en de regiegroep als opdrachtnemer. In de stuurgroep zijn alle betrokken instellingen en gemeenten vertegenwoordigd. De regiegroep is samengesteld uit een vertegenwoordiger van de contactschool Deltion, een vertegenwoordiger van de contactgemeente Zwolle, de RMC coördinator en de projectleiders van de VSV projecten.
- In de stuurgroep wordt de voortgang van het programma gemonitord. De stuurgroep kan indien nodig beslissen over de herbestemming van geld binnen het Programma VSV.

3.2 Programma VSV

De samenwerkende partners hebben besloten dat de maatregelen voor het nieuwe programma ingaan per 1-1-2017 en per kalenderjaar zullen lopen. Vele maatregelen in de huidige aanpak lopen nog en de tweede helft van 2016 wordt benut om de maatregelen verder uit te werken en praktisch vorm te geven. Per maatregel wordt een projectleider aangesteld en projectplan opgesteld, waarin de concrete vormgeving plaatsvindt. De plannen worden ter besluitvorming voorgelegd aan de stuurgroep VSV.

Tijdens de werksessies zijn, op basis van de regioanalyse, de maatregelen voor het nieuwe programma VSV uitgewerkt. In onderstaande tabel zijn de maatregelen weergegeven met een korte omschrijving per maatregel.

Programma VSV regio IJssel Vecht 2017-2021	
Maatregel	Omschrijving
Ondersteunen en versterken LOB	<p>Afgelopen jaren is sterk in gezet op LOB, hierin zijn goede resultaten bereikt. Deze aanpak is geborgd in reguliere processen en worden niet gefinancierd vanuit het programma. Deze maatregel richt zich op vier onderdelen die LOB ondersteunen en versterken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het beschikbaar stellen van een coach/trainer voor ondersteunen en verder professionaliseren van LOB in het VO/VSO/PRO. 2. het gebruik van 'meelopenmbo.nl', een platform waarop VO/VSO/PRO leerlingen kunnen aangeven mee te willen lopen in de MBO beroepspraktijk. 3. stimuleren van het verbeteren van het onderdeel 'werknemersvaardigheden' in curriculum VO, VSO, PRO en MBO, 4. het voormalig convenantproject 'mentoring@work' doorontwikkelen.
Verzuimaanpak 2.0	<p>De samenwerking rondom schoolverzuim (verzuim 18-, verzuim 18+ en ziekteverzuim) loopt al jaren en is opgenomen in het reguliere werk. De volgende stap in de verzuimaanpak is sterker sturen op tijdige en kwalitatieve goede verzuimopvolging en melding in het VO, VSO, PRO en MBO en verder verbeteren van de samenwerking met leerplicht/RMC. Op basis van onderzoek naar de verzuimaanpak op de werkvloer binnen de teams in het MBO is bekeken welke inzet op welke vestiging nodig is. De huidige werkagenda verzuim MBO kan hierin voortgang krijgen. De gemeenten hebben vanaf schooljaar 2016-2017 vaste contactpersonen vanuit leerplicht/RMC voor de hele regio IJssel Vecht. Per vestiging van het VO, VSO, PRO en MBO wordt, in een samenwerking van school en gemeente, bekeken welke inzet van beide partijen nodig is om verzuim nog beter op de kaart te zetten en te bestrijden. Het betreft regulier werk van beide partijen, nieuw is de uitbreiding van de samenwerking en het ontwikkelen van verbeterplannen per vestiging. Daarnaast wordt intervisie tussen RMC en VO, VSO, PRO, MBO gestimuleerd. Om kracht te zetten achter dit proces is een maatregel opgenomen en wordt de voortgang gemonitord.</p>

<p>Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg</p>	<p>Verminderen van VSV en verbeteren van de arbeidsmarktpositie van jongeren in een kwetsbare positie. Het betreft hier de overgang van PRO/VSO/Entree/BBL/VMBO-BB en uitvallers uit MBO-2 die ondersteund worden naar de arbeidsmarkt. Het ideaal is leerwerkbanen met uitzicht op vast werk en een integrale aanpak incl. ouders en zorgpartners. De VSV programma gelden worden niet ingezet voor arbeidsmarkttoeleiding, maar voor versterking van het netwerk en planvorming voor het uitbreiden van de schakel/makel pool die in samenwerking met het Regionaal Werkbedrijf en het onderwijs is opgezet.</p>
<p>(Warme) overdracht en versterken intake</p>	<p>Door versterken van (warme) overdracht (VO-MBO, VSO/PRO-MBO, MBO-MBO, W&I-MBO) en het houden van een gezamenlijke intake wordt uitval voorkomen. Er vindt een gezamenlijke intake plaats met jongere, ouders, gemeente en school/scholen. Samen wordt bepaald waar de jongere binnen school/arbeid het meeste op zijn plek is. Daarbij komt er mogelijk een alternatieve norm (certificaat) voor afronden Entree, welke toegepast kan worden als passend en belangrijk kan zijn richting arbeidsmarkt. De intakeprocedure wordt doorontwikkeld waardoor overdrachtdossier (voorgeschiedenis voorgaande school), ouderbetrokkenheid en betrokkenheid van gemeente een stevige plek krijgt. Daarnaast wordt bekeken of Intergrid breder kan worden ingezet door de VO-MBO overdracht te versterken met een digitaal overstapdossier en de overdrachtmomenten te monitoren.</p>
<p>Intergrid vo/pro/vso/mbo-mbo</p>	<p>Door het samenwerken op de overdrachtmomenten in de schoolcarriere wordt uitval tegen gegaan. Afgelopen jaren is ingezet op de overgang VO/VSO-MBO (Intergrid en zomeracties). Deze overgang wordt inmiddels goed gemonitord en is opgenomen in reguliere processen. Het softwareprogramma Intergrid ondersteunt hierbij. In dit programma wordt deze inzet gecontinueerd en verbreed naar de andere overdrachtmomenten onderwijs-onderwijs.</p>
<p>Plusvoorziening</p>	<p>Verminderen VSV door gerichte aandacht op jongeren in een kwetsbare positie met multiproblematiek. In Zwolle bij Deltion en Landstede een 'rebound achtig' traject. Hierin wordt intensief samengewerkt met zorgstructuren in en om school en gezin, om de jongere zijn diploma te laten behalen. De voorziening staat open voor leerlingen/studenten van de eigen en andere instellingen uit de regio. In Hardenberg wordt deze voorziening vormgegeven door Alfa College en het VO Samenwerkingsverband Noordoost-Overijssel.</p>
<p>Jongerenteam</p>	<p>Jongeren die zelf VSV zijn geweest en nu hun school hervat of afgemaakt hebben delen hun ervaringen op school. Resultaat is meer openheid rondom VSV in de klas, bespreekbaar maken problemen/oplossingen en hierdoor preventie van VSV. Jongeren nemen deze boodschap eerder aan van leeftijdsgenoten/ervaringsdeskundigen (peer group).</p>

Onderzoek nieuwe maatregelen	<p>Binnen deze maatregel is budget gereserveerd voor onderzoek naar mogelijke maatregelen om VSV te voorkomen. De Stuurgroep VSV besluit over het inzetten van de middelen. Ideeën voor onderzoeken zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Summer school, het gaat hierbij om bijspijkeren, structuur bieden en persoonlijk begeleiden, waardoor jongeren na de zomervakantie verder gaan en hun diploma halen. 2. Verdiepend onderzoek naar achtergronden thuiszitters, ook de thuiszitters die op langdurig ziek gemeld staan. 3. Taal en rekenachterstand, mogelijkheden onderzoeken om binnen VO en MBO uitval op het niveau van taal en rekenen te voorkomen.
Oud VSV	<p>Het terugleiden van jongeren die in voorgaande schooljaren zonder diploma uit zijn gevallen (oude VSV'ers) is van groot belang voor gemeenten, onderwijs en werkgevers. Met name bij jongeren die geen werk, geen actuele schoolinschrijving en/of geen substantieel inkomen hebben is maatschappelijke uitval een groot risico. Het in beeld brengen, bereiken en duurzaam terugleiden van deze jongeren naar een opleiding of werk is maatschappelijk van groot belang. Het betreft bij oud-VSV'ers altijd jongeren in een kwetsbare positie.</p>

3.3 Doelen per maatregel

Bij alle maatregelen zijn doelen gesteld voor de komende jaren. In onderstaande tabel zijn per maatregel de doelen geformuleerd.

Programma VSV regio IJssel Vecht 2017-2021	
Maatregel	Doelen
Ondersteunen en versterken LOB	<p>De doelen zijn: 1. een beter onderbouwde en realistische keuze voor een vervolgopleiding om switchgedrag en uitval te voorkomen. 2. het beter voorbereiden van studenten op de praktijk op de arbeidsmarkt zodat (leer)banen gevonden en behouden blijven. Doelgroepen van deze maatregel zijn VO, Pro/VSO, Entree en MBO 2-4.</p>
Verzuimaanpak 2.0	<p>Het doel van de maatregel is het verbeteren van het signaleren, melden en opvolgen van verzuim, waardoor VSV voorkomen wordt.</p>
Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg	<p>Vanuit de nieuwe taken van het RMC stimuleren en doorontwikkelen van de schakel/makelpool (deze ook gaan inzetten voor VMBO-BB, MBO BBL en MBO-2 uitvallers) en het versterken van de netwerken samen met het Regionaal Werkbedrijf, arbeidsmarktpartijen en zorgpartners. Doel is tijdens en direct na het onderwijs aan de slag te kunnen.</p>
(Warme) overdracht en versterken intake	<p>Het doel van de maatregel is het voorkomen van voortijdige schooluitval door versterken van (warme) overdracht (VO-MBO, VSO/PRO-MBO, MBO-MBO, W&I-MBO) en het houden van een gezamenlijke intake. Deze maatregel richt zich naast het doorontwikkelen van de intake en op jaarlijks ongeveer 500 jongeren in een kwetsbare positie (zie onder doelgroepen) die een gezamenlijke intake krijgen. Hiervoor worden jaarlijks extra uren beschikbaar gesteld voor de samenwerkende partijen. De doelgroepen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. leerlingen uit het VO met een ondersteuningsbehoefte die naar

	<p>het MBO 2-4 gaan</p> <p>2. jongeren die naar de Entree opleiding gaan</p> <p>3. jongeren die vanuit Werk & Inkomen in aanmerking komen voor instroom op het MBO en</p> <p>4. Jongeren die zich niet rechtstreeks vanuit het onderwijs bij het MBO aanmelden en waarbij twijfel is over schoolbaarheid en leerbaarheid.</p>
Inter grip vo/pro/vso/mbo-mbo	<p>Jaarlijks worden via Inter grip 3500 leerlingen gevolgd bij de overstap VO/VSO-MBO. Aankomstpercentage was afgelopen jaar 94%. Doelstelling is naar 98% plaatsing/start toe te groeien door verbeterde samenwerking VO/VSO-MBO, digitale dossieroverdracht, vervroegen inschrijving/vervolgkeuze voor de zomer naar 100% (was nu 98%).</p>
Plusvoorziening	<p>Het doel van de plusvoorziening is het behouden van overbelaste jongeren voor het onderwijs, door het bieden van extra ondersteuning, zodat zij hun diploma kunnen halen. In Zwolle is de voorziening ingericht op 100 deelnemers, in Hardenberg op 60 deelnemers. Het betreft allemaal jongeren in een kwetsbare positie. De maatregel is gericht op bovenbouw VO (incidenteel), Entree, MBO 2 - 3 - 4.</p>
Jongere team	<p>Doel van het project is bewustwording onder jongeren vergroten dat het behalen van een diploma kansen biedt op de arbeidsmarkt en hiermee een betere uitgangspositie in de samenleving. Deze maatregel is gericht op VO (laatste jaar), Entree, MBO-2, BBL 3 en BBL 4.</p>
Onderzoek nieuwe maatregelen	<p>Er wordt onderzoek uitgevoerd voor het verkennen van mogelijkheden om met nieuwe maatregelen VSV te voorkomen.</p>
Oud VSV	<p>Jongeren met prioriteit 1 (geen werk of inkomen bekend) en 2 (inkomen <300 euro per maand): 281, allen jongeren in een kwetsbare positie. Jaarlijks stromen er jongeren 'door' van de nieuwe VSV-ers naar de groep oud-VSV-ers. Door het RMC ieder jaar 200 jongeren actief te laten benaderen wordt in 4 jaar tijd de groep oud-VSV-ers gestaag afgebouwd. Doel is jaarlijks 100 jongeren in actieve begeleiding nemen en naar opleiding en/of werk te brengen. Voor een deel van de groep zal dit niet (direct) mogelijk zijn. Zij worden bij partners of in trajecten ondergebracht tot zij wel door kunnen naar werk en/of opleiding. Het RMC houdt hen in beeld. Het RMC wordt hiervoor gefaciliteerd met extra FTE.</p>

3.4 Financiën

In onderstaande tabel is het budget per maatregel opgenomen, afkomstig uit de regionale VSV middelen van zowel contactschool als contactgemeente. Beide budgetten worden gezamenlijk en integraal besteed binnen het regionale programma.

Over de looptijd van het programma (4 jaar) is in totaal € 3.551.558 budget beschikbaar. In de regio IJssel Vecht is gekozen voor een iets ongelijke verdeling over de 4 jaren.

Programma VSV regio IJssel Vecht 2017-2021				
Werkbudget programma	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Maatregel	Begroting			
	2017	2018	2019	2020
Ondersteunen en versterken LOB	€ 100.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
Verzuimaanpak 2.0	€ 85.000	€ 85.000	€ 40.000	€ 38.484
Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg	€ 75.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
(Warme) overdracht en versterken intake	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000
vo/vso-mbo intergrip	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Plusvoorziening	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000
Jongerenteam	€ 45.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Onderzoek nieuwe maatregelen	€ 10.000	€ 15.000	€ 15.000	
Oud VSV	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Totaal Programma	€ 922.017	€ 912.018	€ 867.019	€ 850.504
Totaal te besteden	€ 907.240	€ 907.240	€ 868.539	€ 868.539
Overschot/Tekort	-€ 14.777	-€ 4.778	€ 1.520	€ 18.035
<i>Middelen bestaande uit:</i>				
VSV-middelen (Contactgemeente Zwolle)	€ 632.898	€ 632.898	€ 594.197	€ 594.197
Plusmiddelen (Contactschool Deltion)	€ 274.342	€ 274.342	€ 274.342	€ 274.342

Bijlage 1: Samenstelling Stuurgroep VSV en Regiegroep VSV

STUURGROEP VSV	
Onderwijs	Naam
Contactschool Deltion	Anne Hulzebosch
Landstede MBO	Els Vijfhuizen
Groene Welle	Eimert Fikse
Cibap	Okkelien Hoogland
Alfa College	Klaas Bakker
Landstede VO	Anneke van der Poel
OOZ	Ankie van der Werf
VO Steenwijk, namens SWV 2203	Jan Derk Brandsma
VO Hardenberg, namens SWV NO-O	Rolf van Rosmalen
Ambelt	Miriam van der Laan
Greijdanus	Gert-Jan Niewold
Gemeenten	Naam
RMC Regio IJssel Vecht	Helen van der Haar
Gemeente Zwolle	Maarten van de Beek
Gemeente Ommen Hardenberg	Agnes Roozeboom
Gemeente X	Vacature
Gemeente X	Vacature
Adviserende leden	
Beleidsadviseur arbeidsmarkt, gemeente Zwolle	Niels van Oostveen
Accountmanager OCW	Sjoukje Meeldijk
Facilitering stuurgroep	
Technisch voorzitter: Deltion college	Renske Venhuizen
Notulist: Deltion College	Henny van Werven

REGIEGROEP VSV*	
Vertegenwoordiger contactschool Deltion	Anne Hulzebosch
RMC coördinator	Helen van der Haar
Projectleider(s) maatregel 'Ondersteunen en versterken LOB'	Projectleider(s)
Projectleider maatregel 'Verzuimaanpak 2.0'	Projectleider
Projectleider maatregel 'Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg'	Projectleider
Projectleider(s) maatregel '(Warme) overdracht en versterken intake'	Projectleider (s)
Projectleider maatregel 'overdracht via Intergrip' vo/pro/vso/mbo-mbo	Projectleider
Projectleider maatregel 'Plusvoorziening'	Projectleider
Projectleider maatregel 'Jongerenteam'	Projectleider
Projectleider maatregel 'Oud VSV'	Projectleider

**In de maanden september t/m december 2016 worden door de Stuurgroep projectleiders gezocht en aangesteld.*

Bijlage 2: Begrippen en definities

Leerplicht

Alle kinderen en jongeren die in Nederland wonen, zijn vanaf hun 5e jaar leerplichtig: ze moeten dan verplicht naar school. Wanneer een kind 4 jaar wordt, mag het naar school. Wanneer een kind 5 jaar is, moet het naar school. Jongeren zijn volledig leerplichtig tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Kwalificatieplicht

Jongeren die 16 jaar zijn geworden, kunnen na dat schooljaar nog niet stoppen met school: zij zijn namelijk nog 'kwalificatieplichtig'. Dat betekent dat zij moeten werken aan het behalen van een startkwalificatie. De kwalificatieplicht betekent niet dat jongeren vijf dagen per week naar school moeten gaan. Het is ook mogelijk om onderwijs te volgen via een combinatie van werken en leren, zoals de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) in het mbo. Bij deze leerweg gaat een jongere 3 of 4 dagen per week aan de slag bij een werkgever en volgt dan één of twee dagen onderwijs.

Verzuim

Verzuim betekent dat een leerling minimaal 16 uur ongeoorloofd van school is weggebleven in een periode van vier aaneengesloten weken. Dan moet de school het verzuim melden bij het 'Digitaal Verzuimloket' van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is een diploma op minimaal mbo- niveau 2, een havo-, of vwo-diploma. Een startkwalificatie zorgt voor een goede start op de arbeidsmarkt. Het vergroot de kans op het vinden en houden van een baan.

Voortijdig schoolverlater

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die zonder een startkwalificatie het onderwijs verlaten en zich niet binnen het schooljaar of uiterlijk voor 1 oktober van het volgende schooljaar opnieuw inschrijven.

Oud-Voortijdig schoolverlater

Een oud-voortijdig schoolverlater is de jongere tussen de 18 en 23 jaar die op 15 oktober van voorafgaande schooljaar geen startkwalificatie en geen schoolinschrijving had. Kortom, een oud-voortijdig schoolverlater is minimaal een jaar voortijdig schoolverlater.

Beroepsopleidende leerweg (BOL)

De beroepsopleidende leerweg is een dagopleiding, waarbij de student de hele week naar school gaat. De student doet praktijkervaring op als hij op stage gaat bij een erkend leerbedrijf. Deze stage wordt ook wel beroepspraktijkvorming (BPV) genoemd. De BOL-opleiding bestaat voor tenminste 20% uit stage.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL)

De beroepsbegeleidende leerweg is een combinatie van werken en leren. Tijdens de opleiding werkt de student 60 tot 80% van de studietijd. Kortom, bij de meeste BBL-opleidingen ga je één dag naar school en werk je de rest van de week bij een erkend leerbedrijf. Het kan ook zijn dat de student eerst een paar weken les krijgt, om vervolgens een paar maanden te gaan werken bij een erkend leerbedrijf.

Kwetsbare jongeren

Onder jongeren in een kwetsbare positie verstaan we jongeren van 16 tot 23 jaar die

moeite hebben met het behalen van een startkwalificatie of die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Het gaat om schoolverlaters uit het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en mbo-1 en 2.

Bijlage 3: Samenwerkingsovereenkomst Programma VSV

Bijlage 4: Bestuurlijke afspraken RMC – Werk en Inkomen